RHAN 4 – RHEOLAU GWEITHDREFN

RHEOLAU GWEITHDREFN CYFARFOD Y CYNGOR

Rhan – Fformat a Chynnwys Cyfarfodydd

1 BUSNES CYFARFODYDD Y CYNGOR

(a) Cytunir ar agenda ac amseroedd ar gyfer eitemau busnes ar gyfer unrhyw Gyfarfod y Cyngor yn unol â'r Rheolau hyn gan y Cadeirydd mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd o leiaf 6 Diwrnod Gwaith cyn dyddiad cyfarfod y Cyngor.

(b) Gellir ymestyn unrhyw gyfyngiadau amser ar eitemau'r agenda yn ôl disgresiwn y Cadeirydd.

(c) Caiff y Cadeirydd wneud unrhyw ddiwygiadau i'r agenda drafft fel y bydd yn gweld orau.

2 CYFARFOD BLYNYDDOL Y CYNGOR

Amseroedd y Cyfarfod Blynyddol

(a) Cynhelir y Cyfarfod Blynyddol o fewn y cyfnodau canlynol:

- (i) mewn blwyddyn pan fo etholiad Aelodau cyffredin, o fewn 21 diwrnod ar ôl ymddeoliad Aelodau sy'n gadael; neu
- (ii) mewn unrhyw flwyddyn arall, cynhelir y Cyfarfod Blynyddol ym mis Mawrth, mis Ebrill nei fis Mai neu fel sy'n angenrheidiol yn unol â'r gyfraith.

Busnes i gael ei wneud yn y Cyfarfod Blynyddol

(b) Bydd y Cyfarfod Blynyddol yn:

- (i) ethol person i lywyddu'r cyfarfod os nad yw'r Cadeirydd neu'r Dirprwy Gadeirydd yn bresennol;
- (ii) ethol Cadeirydd newydd;
- (iii) penodi Dirprwy Gadeirydd newydd;
- (iv) cymeradwyo cofnodion y cyfarfod diwethaf;
- (v) derbyn datganiadau o fuddiant gan yr Aelodau;
- (vi) derbyn yr Ymrwymiad Caerdydd gan Aelodau;
- (vii) derbyn unrhyw gyhoeddiadau gan y Cadeirydd (os oes rhai);
- (viii) ethol yr Arweinydd (pan y disgwylir etholiad o'r fath);
- (ix) penodi aelodau o'r Cabinet (pan y disgwylir etholiad o'r fath);
- (x) derbyn cyhoeddiadau gan yr Arweinydd (os oes rhai) sy'n ymwneud â'r flwyddyn ariannol sy'n dod;

(xi) penderfynu ar unrhyw ddiwygiad i bwyllgorau sefydlog y Cyngor, gan gynnwys diwygiadau i'w maint a'u cylch gorchwyl;
(xii) penderfynu ar sut y caiff seddi ar bwyllgorau grwpiau gwleidyddol eu dyrannu'n unol â gofynion Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989;
(xiii) derbyn enwebiadau ar gyfer aelodau i wasanaethu ar bob pwyllgor sefydlog a gwneud penodiadau o'r fath;
(xiv) derbyn enwebiadau a gwneud penodiadau i wasanaethu ar y cyrff allanol y gallai'r Cyngor benodi aelodau iddynt (ac eithrio pan fo'r gwaith o wneud hynny wedi'i ddirprwyo gan y Cyngor neu pan fo awdurdod gan y Cabinet yn unig i wneud hynny);
(xv) ethol cadeirydd a dirprwy gadeirydd ar gyfer pob pwyllgor;
(xvi) cymeradwyo Atodlen Tâl Cydnabyddiaeth Aelodau;
(xvii) cymeradwyo taliadau cydnabyddiaeth Atodlen Aelodau;
(xviii) cymeradwyo rhaglen dros dro o gyfarfodydd cyffredin pwyllgorau;
(xix) cytuno ar unrhyw newidiadau neu ddiwygiadau i gynllun dirprwyo'r Cyngor;
(xx) ar gyfer unrhyw flwyddyn y mae etholiad cyffredin wedi'i gynnal ynddi, derbyn adroddiad gan Swyddog Canlyniadau yr Aelodau wedi'u hethol; ac
(xxi) ystyried materion eraill y mae'r Cadeirydd wedi'u hardystio'n frys neu'n briodol.

3 CYFARFODYDD CYFFREDIN

(a) Cynhelir Cyfarfodydd Cyffredin y Cyngor yn unol â'r rhaglen y penderfynwyd arni yng Nghyfarfod Blynyddol y Cyngor. Bydd Cyfarfodydd Cyffredin:

(i) ethol person i lywyddu os nad yw'r Cadeirydd na'r Dirprwy Gadeirydd yn bresennol (ni fydd y person hwnnw'n aelod o'r Cabinet);
(ii) cymeradwyo cofnodion y cyfarfod diwethaf;
(iii) derbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiant (yn unol â Chod Ymddygiad Aelodau);
(iv) os yn berthnasol, derbyn trwy'r Cadeirydd Ymrwymiad Caerdydd gan yr Aelodau perthnasol;
(v) derbyn unrhyw ddeisebau;
(vi) derbyn cwestiynau gan y cyhoedd ac atebion yn unol â Rheol 18;
(vii) derbyn unrhyw gyhoeddiadau gan y Cadeirydd neu'r Arweinydd;
(viii) derbyn unrhyw adroddiadau gan Bwyllgorau'r Cyngor wedi'u cyflwyno gan gadeirydd y Pwyllgor perthnasol, a delio gyda chwestiynau ac atebion ar unrhyw o'r adroddiadau hynny;
(ix) derbyn adroddiadau gan unrhyw o swyddogion statudol y Cyngor;
(x) derbyn unrhyw adroddiadau, unrhyw gwestiynau ac unrhyw atebion ar fusnes trefniadau ar y cyd a sefydliadau allanol;
(xi) ystyried Cynigion Cyffredin;
(xii) derbyn unrhyw ddatganiadau neu adroddiadau gan yr Arweinydd a/neu Aelodau'r Cabinet a chwestiynau ac atebion arnynt;
(xiii) derbyn cwestiynau ac atebion wedi'u codi gan Aelodau yn unol â Rheolau 16 ac 17;
(xiv) ystyried unrhyw fusnes arall yng ngŵys y cyfarfod; ac

(xv) ystyried materion eraill o'r fath y mae'r Cadeirydd wedi'u hardystio'n rhai brys neu'n briodol.

4 CYFARFODYDD ANGHYFFREDIN

(a) (a) Gellir galw am Gyfarfod Anghyffredin y Cyngor gan:

(i) y Cyngor ar ôl pleidlais; neu
(ii) y Cadeirydd.

(b) Gallai fod angen i'r personau canlynol ofyn i'r Cadeirydd alw am Gyfarfod Anghyffredin y Cyngor. Os nad yw'r Cadeirydd wedi galw am gyfarfod (i gael ei gynnal o fewn 10 Diwrnod Gwaith o'r cais) o fewn dau Ddiwrnod Gwaith o dderbyn cais ysgrifenedig o'r fath, wedyn cânt wneud felly eu hunain:

(i) yr Arweinydd;
(ii) Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig;
(iii) y Swyddog Monitro neu Swyddog Adran 151; neu
(iv) unrhyw bum Aelod o'r Cyngor.

(c) Rhaid i unrhyw gais a gyflwynir yn unol â'r Rheol hon:

(i) nodi'r busnes i gael ei wneud yn y cyfarfod; a
(ii) bod â chopi o unrhyw adroddiad ar gyfer y cyfarfod wedi'i atodi.

(d) Bydd unrhyw Gyfarfodydd Anghyffredin yn:

(i) ethol person i lywyddu os nad yw'r Cadeirydd na'r Dirprwy Gadeirydd yn bresennol;
(ii) derbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiant gan yr Aelodau;
(iii) ystyried y busnes wedi'i nodi yn y cais; ac
(iv) ystyried materion eraill o'r fath y mae'r Cadeirydd wedi'u hardystio'n rhai brys neu'n briodol.

(e) Er mwyn osgoi amheuaeth, gallai'r busnes i gael ei wneud mewn Cyfarfod Anghyffredin gynnwys un neu ddau Gynnig Cyffredin yn unol â Rheol 22, ar yr amod y caiff y dyddiad cau, a nodir yn Rheol 22(b) fel a ganlyn, ei newid:

> Caiff y geiriau "erbyn 5.00 pm o leiaf 7 Diwrnod Gwaith cyn dyddiad y cyfarfod" eu newid i'r geiriau "ar yr un adeg y caiff y cais am y cyfarfod ei gyflwyno dan Reol 4(b)."

5 AMSER A LLEOLIAD CYFARFODYDD

(a) Fel arfer penderfynir ar amser a lleoliad cyfarfodydd gan y Cyngor neu yn achos Cyfarfod Anghyffredin gan y Cadeirydd. Yn achos cyfarfodydd wedi'u galw dan Reol 4(b) pennir yr amser a'r lleoliad gan y Swyddog Perthnasol a rhoddir gwybod amdanynt yn yr wŷs.

(aa) Bydd man cyfarfod yn cynnwys darpariaeth sy’n galluogi I gyfarfodydd gael eu mynychu o bel gan bersonau and ydynt yn yr un lle ffisegol, yn unol â Pholisi Cyfarfodydd Aml-Leoliad y Cyngor

(b) Gallai’r Swyddog Perthnasol, os yw’n fater brys neu ar gais y Cadeirydd, newid dyddiad, amser a lleoliad cyfarfodydd, ar yr amod bod rhybudd rhesymol o’r newid wedi’i roi.

6 HYSBYSIAD O GYFARFODYDD A GWYSION AR EU CYFER

(a) Bydd y Swyddog Perthnasol yn rhoi gwybod i’r cyhoedd am amser a lleoliad unrhyw gyfarfod yn unol â’r Rheolau Gweithdrefn Fynediad at Wybodaeth.

(b) O leiaf 3 diwrnod clir (fel sy’n angenrheidiol ac fel y diffinnir gan y ddeddfwriaeth a’r gyfraith achosion perthnasol) cyn cyfarfod, bydd y Swyddog Perthnasol yn anfon gwŷs (hysbysiad o’r cyfarfod) trwy e-bost at bob Aelod. Gall unrhyw Aelod nad yw am dderbyn gwŷs trwy e-bost wneud cais (yn ysgrifenedig i’r Swyddog Perthnasol) i’w derbyn mewn ffordd resymol arall fel y dymuna.

(c) Bydd y gwŷs yn rhoi dyddiad, amser a lleoliad pob cyfarfod, gan gynnwys manylion am sut y gellir cael mynediad i'r cyfarfod o bell gan bobl nad ydynt yn yr un lle ffisegol, yn amgáu’r agenda a’r adroddiadau a datganiadau Cabinet cysylltiedig.

<u>Rhan 2 – Rheoli Cyfarfodydd</u>

7 CADEIRYDD Y CYFARFOD

Pŵer y person sy’n llywyddu’r cyfarfod

(a) Gall y person sy’n llywyddu’r cyfarfod arfer unrhyw bŵer neu ddyletswydd y Cadeirydd.

Rheoli cyfarfod gan Gadeirydd

(b) Bydd disgresiwn gan y Cadeirydd i reoli’r cyfarfod i sicrhau bod eitemau busnes yn cael eu trafod yn gywir, yn llawn ac yn effeithiol. Mae’r camau y gall y Cadeirydd eu cymryd yn cynnwys:

(i) rhoi mwy o amser i unrhyw siaradwr neu eitem o fusnes;
(ii) caniatáu i Aelod siarad yn fwy nag unwaith;
(iii) galluogi swyddogion y Cyngor i siarad yn y cyfarfod fel sy’n briodol; a
(iv) gwahardd unrhyw Aelod rhag cael y cyfle i siarad neu gyfyngu ar eu hawliau i gyfyngu.

(c) Bydd disgresiwn y Cadeirydd a nodir yn Rheol 7(b) â blaenoriaeth dros unrhyw Reol arall sydd yn Rheolau Gweithdrefnau’r Cyngor.

8 CWORWM

(a) Cworwm cyfarfod fydd chwarter nifer cyfan yr Aelodau (wedi talgrynnu i'r rhif cyfan agosaf).

(b) Os oes llai na'r cworwm yn y cyfarfod neu os, yn ystod unrhyw gyfarfod, yw'r Cadeirydd yn cyfrif nifer yr Aelodau sy'n bresennol ac yn datgan nad oes cworwm yn bresennol, yna deuir â'r cyfarfod i ben yn syth. Ystyrir busnes sy'n weddill yn y cyfarfod nesaf neu ar amser a dyddiad a bennir gan y Cadeirydd.

9 BUSNES NAS GWRTHWYNEBIR

(a) Gallai'r Cadeirydd nodi yn yr Agenda unrhyw fusnes nad yw'n debygol, yn ei farn ef, o gael ei wrthwynebu gan unrhyw Aelod. Er enghraifft byddai hyn yn cynnwys adroddiadau sy'n delio gyda materion gweinyddol y mae'r grwpiau gwleidyddol amrywiol eisoes wedi dod i gytundeb arnynt. Trafodir yr holl fusnes wedi'i nodi yn yr Agenda'n fusnes nas gwrthwynebwyd yn y cyfarfod fel un eitem agenda a'i basio gan un penderfyniad.

(b) Os yw unrhyw Aelod am i unrhyw eitem agenda sydd wedi'i nodi'n fusnes nas gwrthwynebwyd gael ei thrafod yn y ffordd arferol, yna gallai'r Aelod hwnnw ofyn i'r Cadeirydd ddileu'r eitem honno o'r rhestr o fusnes nas gwrthwynebwyd. Mewn achosion o'r fath bydd y Cadeirydd yn ychwanegu'r eitem o fusnes honno at yr agenda fel eitem ar wahân.

10 CODI AR BWYNT O DREFN

(a) Gall unrhyw Aelod godi ar bwynt o drefn ar unrhyw adeg trwy arwyddo wrth y Cadeirydd ei fod am siarad. Bydd y Cadeirydd am adael iddo siarad ar unwaith.

(b) Gellir codi ar bwynt o drefn ond pan fo'r mater yn perthyn i doriad honedig o'r Rheolau hyn neu'r gyfraith. Rhaid i'r Aelod yn gyntaf ddweud y Rheol neu'r gyfraith y mae'n cyfeirio ati ac yna'n nodi'r ffordd y mae'n credu ei bod wedi'i thorri.

(c) Bydd penderfyniad y Cadeirydd ar y mater yn derfynol. Caiff pwyntiau o drefn eu cofnodi yn y cofnodion ddim ond os yw Rheolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau'n credu y byddai eu cynnwys yn gwneud y cofnodion yn fwy eglur.

11 ESBONIAD PERSONOL

(a) Gall unrhyw Aelod wneud esboniad personol ar unrhyw adeg trwy arwyddo wrth y Cadeirydd ei fod am siarad. Gall esboniad personol fod yn perthyn i'r canlynol yn unig:

(i) rhyw ran faterol o araith gynt gan yr Aelod yn rhan o'r ddadl bresennol y gallai ymddangos ei bod wedi cael ei chamddeall;

(ii) er mwyn ymateb i honiad o gamymddygiad wedi'i wneud yn erbyn yr Aelod sy'n rhoi'r esboniad; neu
(iii) er mwyn ymddiheuro i'r Cyngor.

(b) Bydd penderfyniad y Cadeirydd ar dderbynioldeb esboniad personol yn derfynol.

(c) Caiff Aelod ddatgan buddiant personol ar unrhyw adeg o dan God Ymddygiad yr Aelodau a phan fydd Aelod yn dweud wrth y Cadeirydd ei fod yn dymuno gwneud datganiad, caiff ei glywed ar unwaith a chaniateir iddo wneud y datganiad heb rywun arall yn torri ar ei draws.

12 DATGAN BUDDIANNAU

(a) Gall unrhyw Aelod ar unrhyw adeg ddatgan buddiant dan Cod Ymddygiad yr Aelodau a phan fo'r Aelod yn sefyll i wneud datganiad gwrandewir arno'n syth a chaniateir iddo wneud datganiad heb rywun arall yn torri ar ei draws.

13 YMDDYGIAD AELODAU

Aelodau'n Siarad yng Nghyfarfod y Cyngor

(a) Pan fydd Aelodau'n siarad yn y Cyngor llawn, rhaid iddynt annerch y cyfarfod drwy'r Cadeirydd a dylent sefyll (os yn mynychu cyfarfod ffisegol) pan fyddant yn siarad. Os bydd mwy nag un Aelod yn nodi dymuniad i siarad, bydd y Cadeirydd yn gofyn i un siarad a rhaid i'r lleill fod yn dawel.

(b) Rhaid i Aelodau eraill aros yn dawel tra bydd Aelod yn siarad oni bai eu bod yn dymuno gwneud pwynt o drefn, pwynt o esboniad personol neu ddatgan buddiant.

Cadeirydd yn galw'r cyfarfod i drefn

(c) Pan fo'r Cadeirydd yn galw'r cyfarfod i drefn rhaid i unrhyw Aelod sy'n siarad ar y pryd roi'r gorau i siarad. Rhaid i bawb yn y cyfarfod fod yn dawel.

Aelodau i gadw trefn

(d) Y Cadeirydd fydd yn cadw trefn mewn cyfarfod a rhaid iddo alw unrhyw Aelod i drefn sy'n:

(i) ymddwyn, ym marn y Cadeirydd, yn droseddol neu mewn ffordd sy'n gyfwerth â dirmyg llys;
(ii) rhwystro busnes y cyfarfod;
(iii) ceisio codi mater sydd y tu allan i gwmpas y mater dan sylw;
(iv) gweithredu mewn ffordd anghwrtais;
(v) defnyddio iaith anfoesol, wahaniaethol neu ymosodol;
(vi) gwrthod cydymffurfio ag unrhyw Reol neu ofyniad arall o ran ymddygiad Aelodau; neu
(vii) diystyru awdurdod y Cadeirydd.

Aelod i beidio â siarad mwyach neu i adael y cyfarfod

(e) Os bydd Aelod yn diystyru penderfyniad y Cadeirydd trwy ymddwyn yn amhriodol neu'n ymosodol neu'n rhwystro busnes yn fwriadol, gallai'r Cadeirydd benderfynu na chaiff yr Aelod siarad mwyach.

(f) Os bydd yr Aelod yn parhau i ymddwyn yn amhriodol neu'r ymosodol neu'n rhwystro busnes yn fwriadol ar ôl i benderfyniad o'r fath gael ei wneud, gallai'r Cadeirydd benderfynu gofyn i'r Aelod gadael y cyfarfod neu fod y cyfarfod yn cael ei ohirio am gyfnod penodol.

14 AFLONYDDWCH CYFFREDINOL

(a) Os bydd aflonyddwch cyffredinol sy'n ei gwneud yn amhosibl gwneud busnes, gallai'r Cadeirydd ohirio'r cyfarfod am gyfnod sy'n angenrheidiol yn ei farn ef.

15 AFLONYDDWCH GAN Y CYHOEDD

(a) Gallai'r cyhoedd a'r wasg gael eu heithrio naill ai yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth neu Reol (b) isod.

(b) Os bydd aelod o'r cyhoedd yn tarfu neu'n aflonyddu ar achosion, bydd y Cadeirydd yn rhybuddio'r person dan sylw. Os bydd yn parhau i darfu neu aflonyddu ar y cyfarfod, gallai'r Cadeirydd orchymyn iddynt gael eu tynnu o'r cyfarfod.

Rhan 3 – Gweithdrefnau a Rheolau Trafodaethau

16 CWESTIYNAU A THRAFODAETHAU AR ADRODDIADAU A DATGANIADAU'R CABINET

(a) Ar Ddatganiadau Aelod Cabinet a gyflwynir i'r Cyngor:

(i) Gallai Aelod ofyn i'r person sy'n cyflwyno'r datganiad unrhyw gwestiwn neu wneud sylw ar bwnc y datganiad heb rybudd. Ar ôl ymateb yr Aelod Cabinet i gwestiynau o'r fath, caniateir i'r Aelod a ofynnodd y cwestiwn gwreiddiol ofyn cwestiwn ategol i egluro'r ymateb i'r cwestiwn.

(ii) Caniateir un munud ar gyfer pob cwestiwn, ateb, cwestiwn ategol ac ateb ategol.

(iii) Caniateir hyd at 45 munud ar gyfer cwestiynau a thrafodaethau ar ddatganiadau'r Cabinet.

(b) Ar adroddiadau a gyflwynir i'r Cyngor

(i) Bydd gan y person sy'n cyflwyno'r adroddiad 6 munud i'w gyflwyno. Caniateir hyd at 3 munud i bob Aelod siarad am yr adroddiad. Caniateir

3 munud i gyflwynydd yr adroddiad wneud ei sylwadau cloi mewn ymateb i bwyntiau wedi'u codi gan Aelodau eraill.

17 CWESTIYNAU LLAFAR AC YSGRIFENEDIG GAN AELODAU

Cyffredinol

(a) Yn unol â Rheol 17, gall Aelod ofyn cwestiynau i:

(i) yr Arweinydd neu unrhyw Aelod Cabinet;
(ii) cadeirydd unrhyw bwyllgor neu is-bwyllgor; neu
(iii) aelodau enwebedig yr Awdurdod Tân.

Cyflwyno Cwestiynau

(b) Dylai Aelod sydd am ofyn Cwestiwn Ysgrifenedig e-bostio'r cwestiwn i flwch post y Cyngor er mwyn ei gyflwyno (fel y nodir gan Reolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau). Wrth wneud hyn rhaid i'r Aelod nodi i bwy mae'n gofyn y cwestiwn.

(c) Caiff Cwestiynau Llafar eu cyflwyno gan (neu ar ran):

(i) llefarydd pob grŵp gwleidyddol gwrthwynebol a gydnabyddir gan y Cyngor (neu Aelod arall o'r fath y gallai arweinydd y grŵp hwnnw ei enwebu); a
(ii) aelod o'r meinciau cefn o'r grŵp(iau) sy'n rheoli a enwebwyd i Reolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau at y diben hwnnw;

trwy e-bostio'r cwestiwn i flwch post y Cyngor er mwyn ei gyflwyno (fel y nodir gan Reolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau). Wrth wneud hyn rhaid i'r Aelod nodi:

(i) enw'r Aelod sy'n gofyn pob cwestiwn; a
(ii) trefn y mae'r grŵp am ofyn ei gwestiynau.

Bydd hawl gan bob person o'r fath i gyflwyno nifer uchaf y cwestiynau y caniateir i'w grŵp gwleidyddol eu gofyn sydd wedi'i gyfrifo yn unol â'r rheolau canlynol:

(i) Bydd hawl awtomataidd gan bob grŵp gwleidyddol a gydnabyddir gan y Cyngor i ofyn 3 Chwestiwn Llafar;
(ii) Rhennir 15 Cwestiwn Llafar pellach ymysg y grwpiau gwleidyddol yn gyfartal i nifer yr aelodau sy'n eu cynrychioli ar y Cyngor, ond caiff aelodau Cabinet a Chynorthwywyr aelodau'r Cabinet eu diystyru at ddibenion cyfrifiad o'r fath; a
(iii) Bydd hawl gan unrhyw Aelodau nad ydynt yn aelodau o unrhyw grŵp gwleidyddol a gydnabyddir gan y Cyngor i gyflwyno un Cwestiwn Llafar yr un.

Adolygir y rhaniad bob blwyddyn gan arweinwyr y grwpiau gwleidyddol mewn ymgynghoriad â'r Cadeirydd.

(d) Delir â chwestiynau yn unol â'r gweithdrefnau canlynol.

Cwestiynau Llafar

Delir â Chwestiynau Llafar yn unol â'r weithdrefn ganlynol:

Dydd	**Cam gweithredu**
Hanner dydd, 2 ddiwrnod gwaith cyn cyfarfod y Cyngor	Dyddiad cau ar gyfer Cyflwyno Cwestiynau Llafar
Yng nghyfarfod y Cyngor bydd cwestiynau ar gael yn ysgrifenedig ac ar-lein o leiaf 30 munud cyn dechrau'r cyfarfod a delir â nhw fel y nodir yn y golofn nesaf.	Caniateir hyd at 90 munud ar gyfer Cwestiynau Llafar, bydd unrhyw gwestiynau na ddelir â nhw o fewn y cyfyngiad amser hwn yn methu. Bydd pob Cwestiwn Llafar ar gael yn ysgrifenedig ac ar-lein ar ddechrau'r cyfarfod a delir â nhw yn y drefn ganlynol: - Ymdrinnir â chwestiynau llafar fesul rowndiau. Yn y tair rownd gyntaf, bydd hawl gan bob grŵp gwleidyddol i ofyn un cwestiwn. Mewn rowndiau canlynol, dim ond grwpiau gwleidyddol sydd â Chwestiynau Llafar sy'n weddill fydd â'r hawl i ofyn cwestiynau. - Ym mhob rownd, pennir trefn y cwestiynau gan faint pob un o'r grwpiau gwleidyddol (gyda'r un mwyaf yn gyntaf) ond bydd y grŵp/grwpiau llywodraethu yn mynd yn olaf. - Gofynnir cwestiynau gan Aelodau nad ydynt yn aelodau o grŵp gwleidyddol a gydnabyddir gan y Cyngor ar ddechrau'r bedwaredd rownd . Atebir pob cwestiwn, y mae'r Cabinet yn ei ystyried y mwyaf addas, ar lafar gan yr Aelod Cabinet (neu gan gadeirydd perthnasol pwyllgor neu aelod enwebedig yr awdurdod tân os cyfeiriwyd y cwestiwn atynt hwy). Caniateir hyd at funud er mwyn ateb y cwestiwn. Yna caniateir munud i'r Aelod a ofynnodd y cwestiwn ofyn cwestiwn ategol. Bydd gan y person y gofynnodd y cwestiwn iddo funud i ateb y cwestiwn ategol.

Cwestiynau Llafar Brys

(e) Ar ddiwedd y cyfnod a ganiateir ar gyfer Cwestiynau Llafar, gallai'r Cadeirydd ganiatáu i'r Aelodau ofyn mwy o Gwestiynau Llafar nad oes rhybudd wedi'i gael ar ei gyfer dan Reol (b) uchod os:

(a) yw'r Cadeirydd a'r person y gofynnir y cwestiwn iddo wedi cael rhybudd ysgrifenedig o ddwy awr o leiaf cyn dechrau'r cyfarfod; ac

(b) os yw'r Cadeirydd wedi cadarnhau i'r Aelod sy'n gofyn y Cwestiwn a'r person y gofynnir y cwestiwn iddo ei fod yn fodlon bod y cwestiwn o bwys cyhoeddus brys ac na ellir delio ag ef dan unrhyw Reol arall neu weithdrefn arall y Cyngor.

Cwestiynau Ysgrifenedig

(f) Gellir gofyn Cwestiynau Ysgrifenedig ar unrhyw adeg a delir â nhw fel y nodir isod:

Dydd	Cam gweithredu/Sylw
9.00am 9 diwrnod gwaith cyn cyfarfodydd y Cyngor	Dyddiad cau ar gyfer cyflwyno Cwestiynau Ysgrifenedig i ateb gael ei dderbyn yng nghyfarfod y Cyngor. Os cyflwynir cwestiwn ar ôl y dyddiad cau hwn caiff ei ateb yng nghyfarfod canlynol y Cyngor. Os cyflwyna Aelod fwy na 5 Cwestiwn Ysgrifenedig, dim ond 5 o'r cwestiynau hyn a gaiff eu hateb (y gwahoddir yr Aelodau i'w blaenoriaethu) yng nghyfarfod y Cyngor; ac atebir y cwestiynau sy'n weddill yng nghyfarfod canlynol y Cyngor.
Hanner dydd ar ddiwrnod cyfarfod y Cyngor	Dyddiad cau ar gyfer atebion i Gwestiynau Llafar i gael eu hateb yng nghyfarfod y Cyngor (fel y nodir uchod) i gael eu e-bostio i bob Aelod.

Caiff copi llawn o bob Cwestiwn Ysgrifenedig (ynghyd â'r atebion iddynt) ei atodi i gofnodion y cyfarfod.

Gwrthod Cwestiynau

(g) Gallai'r Cadeirydd wrthod Cwestiwn Llafar, Cwestiwn Llafar Brys neu Gwestiwn Ysgrifenedig os, yn ei farn ef:-

(i) nad yw'n ymwneud â Busnes Perthnasol (fel y diffinnir yn Rheol 35);
(ii) yw'n ymwneud â Busnes Amhriodol (fel y diffinnir yn Rheol 35);
(iii) yw'n debyg iawn i gwestiwn sydd eisoes wedi'i ofyn yng nghyfarfod y Cyngor yn y chwe mis diwethaf ac nad oes newid materol wedi bod i'r ateb a fyddai wedi'i roi; neu

(iv) yw’n ddatganiad neu nad yw’r ymholiad dilys.

Tynnu cwestiynau yn eu hôl

(h) Ni ellir tynnu cwestiwn yn ei ôl heb ganiatâd y person y’i gofynnir iddo.

(i) Os yw’r Cadeirydd neu’r Swyddog Monitro yn credu gallai uwch swyddog ateb cwestiwn cyn cyfarfod perthnasol y Cyngor, yna gallai’r Swyddog Monitro gysylltu â’r Aelod dan sylw i gael gwybod a yw’r Aelod yn cytuno y gellir tynnu’r cwestiwn yn ei ôl.

Cofnod ysgrifenedig o Gwestiynau Llafar ac Ymatebion

(j) Bydd cofnod ysgrifenedig o Gwestiynau Llafar a chwestiynau atodol cysylltiedig a gyflwynir yn y cyfarfod ynghyd â'r ymatebion a ddarparwyd, yn cael eu dosbarthu gan neu ar ran Rheolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau i'r holl Aelodau a'r cyfryngau y nodwyd eu bod wedi mynychu'r cyfarfod erbyn 5.00pm bum Diwrnod Gwaith fan bellaf ar ôl diwrnod cyfarfod y Cyngor.

(k) Cyn cyhoeddi nodyn ymateb ysgrifenedig i gwestiwn ategol, rhaid i’r person sy’n ymateb wirio ei gywirdeb.

(l) Ni roddir nodyn ymateb ysgrifenedig i gwestiwn ategol i’r cyfryngau cyn cael ei roi i’r Aelodau.

18 CWESTIYNAU GAN Y CYHOEDD

(a) Caniateir cyfnod o hyd at 15 munud ym mhob cyfarfod ar gyfer cwestiynau gan y cyhoedd.

(b) Gall unrhyw berson (heblaw am Aelodau) sy’n byw neu’n gweithio yn ardal Dinas a Sir Caerdydd ofyn cwestiynau i Aelodau Cabinet neu i gadeiryddion pwyllgorau’r Cyngor mewn Cyfarfodydd Cyffredin y Cyngor.

(c) Dim ond os oes hysbysiad wedi'i roi drwy ei gyflwyno'n ysgrifenedig neu drwy'r post electronig i'r blwch post a sefydlwyd gan Reolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau at y diben hwnnw heb fod yn hwyrach na 5pm, 6 Diwrnod Gwaith cyn diwrnod y cyfarfod y gellir gofyn cwestiwn. Rhaid i bob cwestiwn nodi enw a chyfeiriad yr holwr a rhaid nodi’r person y mae’n cael ei ofyn iddo (enw neu deitl).

(d) Mewn unrhyw un cyfarfod ni chaiff person gyflwyno mwy nag un cwestiwn ac ni ellir gofyn mwy nag un cwestiwn o’r fath ar ran un sefydliad.

(e) Bydd nifer y cwestiynau y caiff unigolyn ei ofyn mewn blwyddyn ariannol yn cael ei gyfyngu i ddau, gyda unrhyw fwy o gwestiynau’n cael eu derbyn dim ond ar ddisgresiwn y Cadeirydd.

(f) Gallai’r Cadeirydd wrthod cwestiwn os:

(i) nad yw'n ymwneud â Busnes Perthnasol (fel y diffinnir yn Rheol 35);
(ii) yw'n ymwneud â Busnes Amhriodol (fel y diffinnir yn Rheol 35);
(iii) yw'n debyg iawn i gwestiwn sydd eisoes wedi'i ofyn yng nghyfarfod y Cyngor yn y chwe mis diwethaf;
(iv) yw'n ymwneud â mater sy'n destun achosion gorfodi neu gyfreithiol neu apêl i lys neu dribiwnlys neu i Weinidog y Llywodraeth neu'r Cynulliad Cenedlaethol neu ymchwiliad gan yr Ombwdsmon Llywodraeth Leol;
(v) yw'n ymwneud â gweithgareddau a nodau plaid neu sefydliad gwleidyddol;
(vi) yw'n ymwneud â Phenderfyniad Rheoliadol neu fater a allai arwain at Benderfyniad Rheoliadol;
(vii) yw'n ddatganiad neu nad yw'r ymholiad dilys; neu
(viii) byddai angen swm anghydradd o amser, arian neu ymdrech i baratoi ateb iddo.

Bydd penderfyniad y Cadeirydd ar y materion uchod yn derfynol.

(g) Bydd y Swyddog Perthnasol yn cofnodi pob cwestiwn a dderbynnir a bydd modd i'r cyhoedd archwilio copi o'r cwestiynau a ofynnwyd yn y cyfarfod a chaiff copi o'r cwestiynau hyn eu cylchredeg i'r Aelodau cyn y cyfarfod.

(ga)Bydd y sawl sy'n holi yncael y cyfle I ddarlleneu cwestiwn ar lafar.

(h) Gofynnir cwestiynau yn unol â'r drefn y cafodd rhybudd amdanynt ei dderbyn, ond gallai'r Cadeirydd grynhoi cwestiynau tebyg.

(i) Os bydd y cwestiynwr yn absennol neu os na fydd yn dangos ei hun yna caiff y cwestiwn ei dynnu yn ei ôl.

(j) Caiff cwestiynwr sydd wedi gofyn cwestiwn mewn person ofyn cwestiwn ategol heb rybuddio'r Aelod sydd wedi ymateb i'w gwestiwn gwreiddiol. Rhaid i gwestiwn ategol fod yn ymwneud â'r cwestiwn gwreiddiol neu'r ateb wedi'i roi a rhaid ei gyfyngu i funud. Gallai'r Cadeirydd wrthod cwestiwn ategol ar unrhyw o'r seiliau a nodir yn (f) uchod.

Atebion

(k) Ni chaniateir mwy na phum munud er mwyn ateb unrhyw un cwestiwn.

(l) Delir ag unrhyw gwestiwn na ellir delio ag ef yn ystod y cyfnod cwestiynau gan y cyhoedd, naill ai oherwydd diffyg amser neu gan nad yw'r Aelod, y mae'r cwestiwn wedi'i ofyn iddo, yn bresennol, gydag ateb ysgrifenedig a chaiff copi o'r ateb ei gofnodi yng nghofnodion y cyfarfod.

19 DARPARIAETHAU CYFFREDINOL YN YMWNEUD AG ATEBION I GWESTIYNAU AELODAU A CHWESTIYNAU GAN Y CYHOEDD

(a) Gall ateb fod:

(i) ateb llafar a roddir gan y person y mae'r cwestiwn wedi'i ofyn iddo neu berson arall wedi'i enwebu ganddo;
(ii) pan fo'r wybodaeth sydd ei heisiau yng nghyhoeddiad y Cyngor neu waith cyhoeddedig arall, cyfeiriad at y cyhoeddiad hwnnw; neu
(iii) pan na ellir rhoi ymateb yn gyfleus ar lafar, ateb ysgrifenedig wedi'i gylchredeg yn hwyrach i Aelodau'r Cyngor.

(b) Gall person y mae cwestiwn yn cael ei ofyn iddo wrthod ateb ar yr amod y mae'n nodi'r rheswm dros wrthod ateb.

(c) Bydd disgresiwn gan y Swyddog Monitro i gyfarwyddo y gellir rhoi ateb cyfansawdd i unrhyw gwestiynau sy'n ymwneud yn agos â'r un pwnc neu gwestiynau ar yr un pwnc, pryd bynnag mae'n ystyried bod hyn yn briodol. Ni fydd hyn yn niweidio unrhyw hawl i ofyn cwestiwn ategol, a allai fod ar gael dan Reolau Gweithdrefn Cyfarfodydd y Cyngor

20 DEISEBAU

(a) Gellir cyflowyno Deiseb i'r Cyngor naill ai drwy:

(i) Aelod, os yw'r Ddeiseb yn cynnwys o leiaf 20 o lofnodwyr;
(ii) Prif Ddeisebydd, os yw'r Ddeiseb yn cynnwys o leiaf 50 o lofnodwyr, yn amodol ar gydymffurfio â Chynllun Deisebau'r Cyngor a'r Rheol 20 hon

(b) Rhaid cyflwyno deisebau i'r Gwasanaethau Democrataidd naill ai drwy e-bost, drwy'r post neu drwy ddanfon â llaw, yn unol â'r Cynllun Deisebau, erbyn 5pm, 7 diwrnod gwaith cyn dyddiad cyfarfod y Cyngor; a rhaid iddo gynnwys:

(i) new a manylion cyswllt y Prif Ddeisebwr;
(ii) Pwnc a chais penodol y Ddeiseb;
(iii) New a chyfeiriad ost (gan gynnwys cod post) pob llofnodwr Deiseb; a
(iv) Cyfanswm ifer y llofnodwyr i'r Ddeiseb.

(c) Rhaid i bob un sydd wedi llofnodi'r Ddeiseb, gan gynnwys y Prif Ddeisebydd, fod naill ai:

(i) Yn unigolyn sy'n byw, yn gweithio neu'n astudio yn Ninas a Sir Caerdydd;
(ii) Yn gynrychiolydd sefydliad sy'n gweithredu yn Ninas a Sir Caerdydd; neu
(iii) Yn unigolyn sy'n byw yn ardal weinyddol Cyngor cyfagos ac y gellir disgwyl yn rhesymol iddo gael ei effeithio gan bwnc y Ddeiseb.

(d) Bydd derbyn Deiseb yn cael ei chydnabod gan Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd o fewn 5 diwrnod gwaith ar ôl ei derbyn. Yn amodol ar gydymffurfio â Rheol 20 a'r Cynllun Deisebau, gwahoddir y Prif Ddeisebydd neu'r Aelod ward perthnasol i gyflwyno'r Ddeiseb i gyfarfod priodol nesaf y Cyngor.

(e) Os derbynnir mwy nag un Ddeiseb mewn perthynas â phwnc tebyg a cheisio canlyniad tebyg, dim ond un Prif Ddeisebwr neu Aelod fydd yn cael cyflwyno'r

Ddeiseb i'r Cyngor. Bydd swyddogion Gwasanaethau Democrataidd yn hysbysu pob Prif Ddeisebydd ac Aelod ac yn gofyn iddynt gysylltu â'i gilydd i ystyried cyfuno'r Deisebau a chytuno pa Ddeisebydd Arweiniol neu Aelod fydd yn cyflwyno'r Ddeiseb i'r Cyngor. Yn absenoldeb cytundeb o'r fath, bydd gan Brif Ddeisebydd y Ddeiseb sydd â'r nifer uchaf o lofnodwyr yr hawl i gyflwyno'r Deisebau i'r Cyngor.

(f) Pan fydd Deiseb wedi'i chyflwyno i'r Cyngor o dan Reol 20 hon, ni chaiff unrhyw Ddeiseb bellach ar bwnc tebyg ac yn ceisio canlyniad tebyg ei hystyried o fewn chwe mis i'r cyfarfod hwnnw o'r Cyngor.

(g) Pan fydd Aelod neu Ddeisebydd Arweiniol yn cyflwyno Deiseb i'r Cyngor, gallant amlinellu'r cais gan y deisebwyr, y rheswm dros y cais a nifer y llofnodwyr, ar yr amod na fyddant, beth bynnag yw'r rheswm, yn siarad o dan y rheol hon am fwy nag un funud.

(h) Rhennir deisebau yn dri dosbarth ac eir i'r afael â nhw fel a ganlyn:

- (i) Delir â deiseb â llai na 20 llofnod gyda gohebiaeth arferol.
- (ii) Caiff deiseb â 21-50 llofnod ei nodi yn y cyfarfod a'i phasio i swyddog perthnasol y Cyngor ar gyfer ymateb ysgrifenedig.
- (iii) Caiff deiseb â 51 neu fwy o lofnodion ei nodi a'i phasio i'r Aelod Cabinet perthnasol iddo ei hystyried ac i gael ymateb ysgrifenedig.

(i) Bydd ymatebion ysgrifenedig yn cael eu darparu o fewn 20 diwrnod gwaith ar ôl cyflwyno deiseb ddilys i'r Cyngor.

(j) Bydd crynodeb o'r holl Ddeisebau dilys a dderbynnir, yn unol â'r Rheol hon a Chynllun Deisebau'r Cyngor, ac ymateb y Cyngor, yn cael eu cyhoeddi ar wefan Deisebau'r Cyngor.

21 PAPURAU GWYRDD

Cyffredinol

(a) Rhoddir cyfle i un Aelod Cabinet gyflwyno Papur Gwyrdd ym mhob Cyfarfod Cyffredin y Cyngor (ond nid yng Nghyfarfod Blynyddol neu gyfarfod cyllideb y Cyngor).

Gweithdrefn ar gyfer Trafod Papurau Gwyrdd

(b) R haid i unrhyw Aelod o'r Cabinet sy'n cyflwyno Papur Gwyrdd roi copi o'r Papur Gwyrdd i'r Cadeirydd a'r Pwyllgor a'r Rheolwr Gwasanaethau Aelodau o leiaf 5 Diwrnod Gwaith cyn y Cyfarfod Cyffredin. Caiff copi o'r Papur Gwyrdd ei atodi at yr Agenda ar gyfer y cyfarfod.

(c) Caiff yr Aelodau gyfle i ymateb i'r Papur Gwyrdd yn y cyfarfod (fel y nodir isod) a hefyd rhaid i'r Papur Gwyrdd roi cyfle i'r Aelodau i roi sylwadau ysgrifenedig ar ôl y cyfarfod y mae'r Papur Gwyrdd yn cael ei gyflwyno ynddo.

(d) Yn y drafodaeth:

(i) Rhoddir 15 munud i’r Aelod Cabinet sy’n cynnig y Papur gwyrdd i siarad, ond gall ddewis roi rhan o’r amser honno i Aelodau eraill ar yr amod:

(a) ei fod yn nodi pwy y bydd yn rhoi amser iddynt a faint o amser y caiff ei rhoi iddynt ar ddechrau’r drafodaeth; a
(b) mai dim ond 5 Aelod ar y mwyaf (gan gynnwys yr Aelod Cabinet sy’n cynnig y Papur Gwyrdd) yn siarad

(ii) Agorir y drafodaeth wedyn er mwyn i'r Aelodau roi eu hymateb cychwynnol i'r Papur Gwyrdd a rhoi sylwadau arno. Caniateir hyd at 10 munud ar gyfer trafodaeth o’r fath ac ni chaniateir i unrhyw un Aelod siarad am fwy na 3 munud.

22 CYNIGION CYFFREDIN

Cyffredinol

(a) Ni chaiff unrhyw Gynigion Cyffredin a gynigir trwy hysbysiad yn unol â’r Rheol 22 hon eu trafod yng Nghyfarfod blynyddol y Cyngor.

(b) Er mwyn cyflwyno Cynnig Cyffredin rhaid iddo gael ei e-bostio gan y cynigiwr, a’i eilio trwy e-bost i’r blwch post wedi’i ddyrannu at y diben hwnnw gan Reolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau, yn ystod y ‘Cyfnod Cyflwyno’. At ddibenion y Rheol hon, bydd y Cyfnod Cyflwyno’n dechrau am 9am ar y trydydd dydd Llun cyn cyfarfod y Cyngor ac yn dod i ben am 5pm ddydd Gwener yr wythnos honno (yr ail ddydd Gwener cyn cyfarfod y Cyngor).

(c) Caiff pob Cynnig Cyffredin a gyflwynir yn gywir ei ddyddio a’i gofrestru gan Reolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau yn y drefn y cafodd ei dderbyn a bydd modd i’r Aelodau ei archwilio ar ddiwedd y Cyfnod Cyflwyno.

(d) Yn amodol ar y rheolau ar nifer y Cynigion Cyffredin a sut y cânt eu dyrannu a nodir dan baragraffau (f) i (i) isod, caiff Cynigion Cyffredin eu rhestru ar yr agenda yn y drefn y cafodd y hysbysiadau eu derbyn.

(e) Caniateir hyd at 30 munud ar gyfer y drafodaeth ar bob Cynnig Cyffredin, oni bai bod un neu fwy o ddiwygiadau’n cael eu cynnig, yn yr achos hwn bydd yr amser a ganiateir ymestyn i 45 munud.

Nifer y Cynigion Cyffredin a Sut y Cânt eu Dyrannu

(f) Yn amodol ar Reol (g) isod, cyfyngir ar nifer y Cynigion Cyffredin i ddau ym mhob cyfarfod y Cyngor lle y gallai Cynigion Cyffredin gael eu hystyried. Caiff Cynigion Cyffredin Brys (dan y Rheol 22 hwn, paragraff (m)) a Chynigion Cyffredin mewn unrhyw Gyfarfod Anghyffredin a gynhelir (dan Reol 4) eu diystyru wrth gyfrif nifer uchaf y Cynigion a osodir dan y paragraff hwn.

(g) Rhennir Cynigion Cyffredin ymysg y grwpiau gwleidyddol yn gyfartal i nifer yr aelodau sy'n eu cynrychioli ar y Cyngor ac fel y cytunir rhwng y grwpiau gwleidyddol, ar yr amod:

(i) Na ddyrennir llai nag un Cynnig Cyffredin mewn blwyddyn ariannol i unrhyw grŵp gwleidyddol a gydnabyddir gan y Cyngor. Os oes angen, gellir cynyddu nifer uchaf y Cynigion Cyffredin mewn cyfarfod y Cyngor (a osodir dan baragraff (f) uchod) i alluogi hyn.

(ii) Caiff Papurau Gwyrdd y Cabinet (a drafodir yng nghyfarfod y Cyngor llawn dan Reol 21) eu tynnu o nifer y Cynigion Cyffredin a ddyrennir i'r grŵp arweiniol.

(iii) Bydd Aelodau'r Cabinet a Chynorthwywr i'r Cabinet yn cael ei ddyddio a'i gofrestru gan Reolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau yn y drefn y cawsant eu derbyn ac ar gael i'w gweld gan yr Aelodau ar ôl diwedd y Cyfnod Cyflwyno.

(h) Adolygir y rhaniad bob blwyddyn gan arweinwyr y grwpiau gwleidyddol mewn ymgynghoriad â'r Cadeirydd.

(i) Os caiff mwy na nifer uchaf y Cynigion a ganiateir dan baragraff (f) uchod ei gyflwyno ar gyfer cyfarfod Cyngor penodol, bydd y Cadeirydd yn penderfynu ar y Cynigion a gaiff eu hystyried, ar ôl ymgynghori â'r grwpiau pleidiau. Bydd ffactorau sydd i'w hystyried wrth ddewis Cynigion yn cynnwys pa mor frys yw'r Cynnig (a ellir delio ag ef yn rhesymol mewn cyfarfod diweddarach); y drefn y cyflwynwyd Cynigion; a yw Cynnig wedi'i roi'n ôl o gyfarfod Cyngor blaenorol; unrhyw bolisi, cyllideb neu arwyddocâd arall i'r Cyngor; a chyfran y nifer ddyranedig o Gynigion gan y grŵp perthnasol sydd eisoes wedi'u hystyried gan y Cyngor llawn yn ystod y flwyddyn ddinesig honno. Mae gan y Cadeirydd y disgresiwn i gynyddu nifer y Cynigion a ganiateir mewn cyfarfod Cyngor penodol os yw'n fodlon, gan roi sylw i'r holl ffactorau perthnasol, ei bod yn briodol gwneud hynny; a bydd penderfyniad y Cadeirydd yn derfynol.

Cwmpas Cynigion Cyffredin

(j) Rhaid i Gynigion Cyffredin fod yn ymwneud â Busnes Perthnasol ac na ddylent fod yn ymwneud â Busnes Amhriodol (fel y diffinnir yn Rheol 35).

(k) Gall Cynnig Cyffredin sydd angen newid yn y fframwaith cyllidebol alw i adroddiad ar y mater gael ei baratoi i'w ystyried gan y Weithrediaeth a/neu'r Cyngor yn unig fel sy'n briodol.

(l) Os yw'n ymddangos i'r Cadeirydd nad yw unrhyw Gynnig Cyffredin wedi'i gynnwys yng nghyllideb gymeradwy'r Cyngor ar gyfer y flwyddyn dan sylw, caiff ei gynnwys o hyd ar yr agenda ar gyfer y cyfarfod. Fodd bynnag bydd datganiad gan y Cadeirydd yn hyn o beth a nodir y caiff y Cynnig Cyffredin ei ohirio tan cyfarfod cyffredin nesaf y Cyngor fel y gellir rhoi cyngor cyfreithiol ac ariannol i'r Aelodau cyn i'r cynnig gael ei drafod.

Cynigion Cyffredin Brys

(m) Mae gan y Cadeirydd yr awdurdod i gytuno i ystyried Cynnig Cyffredin brys nad yw ar yr agenda (neu i roi Cynnig Cyffredin brys ar yr agenda os derbynnir digon o rybudd).

(n) Bydd angen i'r Cadeirydd ar ei ben ei hun fod yn fodlon bod angen i'r cynnig fod o frys ond ni ddylid ystyried Cynnig Cyffredin brys oni bai bod y Cadeirydd yn fodlon â'r canlynol:

- (i) bod cynigiwr y cynnig wedi cymryd pob cam rhesymol i roi gwybod i'r Cadeirydd a bod y Swyddog Monitro o'i awydd i godi Cynnig Brys cyn gynted â phosibl;
- (ii) bod angen penderfyniad brys ar y cynnig sy'n ymwneud â mater budd y cyhoedd pwysig ac na ellir delio ag ef yn rhesymol trwy ddulliau eraill; a
- (iii) bod y cynnig wedi'i eilio.

(o) Ym mhob achos, dylid nodi'n glir pam fo'r cynnig yn frys, a bydd y Cadeirydd yn esbonio i'r Cyngor ei reswm dros dderbyn Cynnig Cyffredin Brys.

Tynnu Cynigion Cyffredin yn eu Hôl neu eu Newid

(p) Ni ellir tynnu unrhyw Gynigion Cyffredin yn eu hôl neu eu gohirio ar ôl iddynt gael eu cyflwyno ac eithrio:-

- (i) os yw'r hysbysiad o dynnu'n ôl yn ysgrifenedig wedi'i lofnodi gan y cynigydd cyn dechrau'r cyfarfod, a bod eiliwr wedi'i gyflwyno i Reolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau; neu
- (ii) y ffaith y gall Aelod dynnu Cynnig Cyffredin yn ei ôl y mae wedi rhoi hysbysiad ar ei gyfer ar unrhyw adeg ar ôl i'r cyfarfod ddechrau ar yr amod nad oes pleidlais wedi bod ar y cynnig neu nad yw wedi'i drafod a bod yr Aelod wedi cael caniatâd gan bawb yn y cyfarfod.

(q) Gall Aelod newid ei gynnig ei hun gyda chaniatâd pawb yn y cyfarfod yn unig. Dim ond newidiadau y gellir eu gwneud fel diwygiad y ceir eu gwneud.

Diwygiadau i Gynigion Cyffredin gan Aelodau eraill

(r) Ni chaniateir cynnig diwygiad Gynnig Cyffredin oni bai bod rhybudd o'r diwygiad wedi'i roi i Reolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau drwy e-bost, a'i eilio erbyn 5.00pm 2 ddiwrnod gwaith cyn y cyfarfod.

(s) Rhaid i ddiwygiad i Gynnig Cyffredin fod yn berthnasol i'r cynnig a bwriad fydd:-

- (i) dileu geiriau;
- (ii) dileu geiriau a rhoi neu ychwanegu geiriau eraill; neu
- (iii) rhoi neu ychwanegu geiriau,

ar yr amod nad dirymu’r cynnig yw effaith (i) – (iii).

(t) Gofynnir am unrhyw ddiwygiadau i Gynigion Cyffredin gan y Cadeirydd yn nhrefn a benderfynir gan y Cadeirydd, mewn ymgynghoriad â’r Swyddog Monitro. Caiff y drefn ei dewis i hwyluso trafodaeth drefnus a, lle bo’n rhesymol bosibl, i adael i alluogi pob diwygiad i gael pleidlais.

(u) Caiff pob diwygiad ei gynnig a’i eilio ac yna bydd pleidlais arno yn nhrefn a benderfynir gan y Cadeirydd, onid yw paragraff (ua) un berthnasol

(ua) Os yw cynigydd Cynnig yn derbyn gwelliant arfaethedig (y rhoddwyd hysbysiad ohono'n fwriadol yn unol â Rheol 22(r)), bydd y diwygiad yn dod yn rhan o'r cynnig gwreiddiol heb bleidlais, oni bai:

(i) Bod y Cadeirydd yn dyfarnu bod y diwygiad yn anghyson yn sylfaenol â'r Cynnig gwreiddiol, ac os felly bydd y diwygiad yn cael ei gyflwyno i'r bleidlais; neu

(ii) Fod dau neu fwy o ddiwygiadau i'r Cynnig yn cael eu cynnig, ac os felly, rhaid derbyn naill ai pob diwygiad, neu fod yn rhaid pleidleisio ar bob diwygiad.

Hawl i ymateb a Phleidleisio ar y Cynnig Cyffredin

(v) Ar ôl pleidlais ar ddiwygiadau, pleidleisir ar y prif gynnig, wedi’i ddiwygio, os oes unrhyw ddiwygiadau wedi’u gwneud.

(w) Mae’r hawliau i ymateb cyn y bleidlais ar Gynnig Cyffredin yn digwydd fel a ganlyn:

(i) Cyn pleidleisio ar unrhyw ddiwygiad, caiff yr Aelod a gynigiodd y Cynnig Cyffredin gyfle i ymateb i’r diwygiad.

(ii) Os na chaiff unrhyw ddiwygiadau eu cynnig na’u cymeradwyo i Gynnig Cyffredin, yna caiff yr Aelod a gynigiodd y cynnig yr hawl i ymateb cyn y bleidlais ar y Cynnig Cyffredin.

(iii) Os caiff unrhyw ddiwygiad ei gymeradwyo yna caiff cynigiwr y diwygiad yr hawl i ymateb cyn y bleidlais ar y Cynnig Cyffredin (fel y’i diwygiwyd). Os caiff mwy nag un diwygiad ei gymeradwyo, yna bydd y Cadeirydd yn defnyddio ei ddisgresiwn i benderfynu pa gynigiwr a gaiff yr hawl terfynol i ymateb.

(iv) Cyn i gynigiwr Cynnig Cyffredin neu gynigiwr diwygiad yn arfer hawl i ymateb a nodir dan is-baragraff (ii) neu (iii) isod, caiff yr Aelod Cabinet (neu Gynorthwy-ydd i’r Cabinet) perthnasol y cyfle i ymateb i’r Cynnig ar ran y Cabinet. Os yw cynigiwr ac eiliwr y cynnig yn cytuno, gallai’r Aelod Cabinet (neu Gynorthwy-ydd i’r Cabinet) gynnig bod y bleidlais ar y cynnig yn cael ei gohirio tan gyfarfod nesaf y Cyngor. Os cymeradwyo cynnig gohirio o’r fath, yna yng nghyfarfod addas nesaf y Cyngor llawn:

(a) Bydd pleidlais ar y Cynnig Cyffredin a ohiriwyd yn cael ei chynnal heb drafodaeth bellach, oni bai bod hysbysiad o dynnu'n ôl yn ysgrifenedig wedi'i lofnodi gan y cynigydd a'r eiliwr wedi'i gyflwyno i Reolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau cyn dechrau'r cyfarfod. (Er mwyn osgoi amheuaeth, ni chaiff pleidlais ar Gynnig Cyffredin wedi'i ohirio dan y rheol hon ei chynnwys yn nifer uchaf y Cynigion a ganiateir yng nghyfarfod hwnnw'r Cyngor dan Reol 22 (f)); neu

(b) Os yw'r Cynnig wedi'i dynnu'n ei ôl yn unol ag is-baragraff (a) uchod, bydd yr Aelod Cabinet yn adrodd yn ôl i'r Cyngor yn ei Ddatganiad Aelod Cabinet ar hyn ac unrhyw gamau gweithredu wedi'u cymryd neu'u cytuno gyda Chynigiwr ac Eiliwr y Cynnig yn hyn o beth.

(x) Ni fydd Aelod sy'n arfer hawl i ymateb yn cyflwyno unrhyw fater newydd ac ar ôl yr ymateb, bydd pleidlais heb drafodaeth bellach.

23 DIWYGIO COFNODION CYFARFOD PWYLLGOR A OHIRIWYD AT DDIBENION PENDERFYNU

(a) Gellir cynnig diwygiad i gofnod cyfarfod Pwyllgor neu Is-bwyllgor cyn cyfarfod penderfynu'r Cyngor ond yn yr un ffordd â Chynnig Cyffredin.

24 DIWYGIO PENDERFYNIAD RHEOLIADOL

(a) Ni ellir cynnig diwygiad i Benderfyniad Rheoliadol.

(b) Ni ellir cynnig diwygiad a fyddai'n gwrthbrofi argymhelliad Pwyllgor neu Is-bwyllgor mewn perthynas â Phenderfyniad Rheoliadol.

(c) At ddibenion y Rheol hon, mae Penderfyniad Rheoliadol yn benderfyniad ar gais am ganiatâd cynllunio neu unrhyw benderfyniad, cam gweithredu, cyfeiriad, gorchymyn, cymeradwyaeth, gwrthodiad neu gam gorfodi wrth arfer pwerau'r Cyngor fel yr awdurdod cynllunio lleol neu'r pwerau hynny a nodir yn adran B Atodlen 1 Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Trefniadau Gweithredol) (Swyddogaethau a Chyfrifoldebau) (Cymru) 2007.

24A DIWYGIO ADRODDIADAU CYN CYFAFOD Y CYNGOR

Ni ellir cynnig diwygiad i i adroddiad cyn cyfarfod y Cyngor oni bai bod rhybudd o'r diwygiad wedi'i e-bostio i'r cynigiwr, a'i eilio drwy e-bost i Reolwr y Gwasanaethau Pwyllgorau ac Aelodau erbyn 9:00am y diwrnod gwaith cyn y cyfarfod.

25 CYNIGION YN YSTOD CYFARFODYDD

(a) Yn ogystal ag unrhyw ddarpariaeth arall y Rheolau hyn, gellir cynnig y cynigion canlynol heb gael rhybudd gan unrhyw Aelod yn ystod cyfarfod:-

(i) i benodi Aelod i fod yn Gadeirydd y cyfarfod os nad yw Cadeirydd y Cyngor neu Dirprwy Gadeirydd y Cyngor yn bresennol;
(ii) mewn perthynas â chywirdeb cofnodion y Cyngor;
(iii) i newid trefn y busnes yn yr agenda;
(iv) i gyfeirio rhywbeth at Bwyllgor, corff neu unigolyn priodol i'w ystyried neu ailystyried;
(v) i benodi Pwyllgor neu Aelod yn sgil eitem ar yr Agenda;
(vi) i dderbyn adroddiadau a/neu i fabwysiadu argymhellion y Cabinet, pwyllgorau neu swyddogion;
(vii) i ddiwygio cynnig heblaw am un y mae Rheol 22 yn berthnasol iddo;
(viii) i symud ymlaen at yr eitem nesaf o fusnes;
(ix) bod pleidlais ar y cwestiwn;
(x) i ohirio trafodaeth neu gyfarfod;
(xi) i ymestyn y cyfyngiad amser ar gyfer araith neu eitem o fusnes;
(xii) i ystyried Cynigion Cyffredin wedi'u cyflwyno dan reol 22 sy'n fwy na'r nifer a nodir yn Rheol 22(e); ac
(xiii) i eithrio'r cyhoedd a'r cyfryngau yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth, fel y nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.

26 CYNIGION CLOI

(a) Yn amodol ar reol (d) isod, gall Aelod gynnig, heb sylw, y cynigion canlynol ar ddiwedd araith Aelod arall;

(i) i symud ymlaen at yr eitem nesaf o fusnes;
(ii) bod y cwestiwn bellach yn cael ei gyflwyno;
(iii) i ohirio trafodaeth; neu
(iv) i ohirio cyfarfod.

(b) Os caiff cynnig i symud ymlaen at yr eitem nesaf o fusnes ei eilio a bod y Cadeirydd o'r farn bod yr eitem wedi'i thrafod ddigon, bydd y Cadeirydd yn rhoi i cynigiwr y cynnig gwreiddiol hawl i ymateb ac yna bydd pleidlais ar y cynnig cloi.

(c) Os caiff cynnig i gyflwyno'r cwestiwn ei eilio a bod y Cadeirydd o'r farn bod yr eitem wedi'i thrafod ddigon, bydd y Cadeirydd yn galw am bleidlais ar y cynnig cloi. Os caiff ei gymeradwyo bydd yn rhoi i gynigiwr y cynnig gwreiddiol hawl i ymateb cyn cyflwyno unrhyw ddiwygiadau sydd wedi'u heilio a'u trafod ac yna bydd yn galw am bleidlais ar y cynnig sylwedd.

(d) Os caiff cynnig i ohirio'r drafodaeth neu i ohirio'r cyfarfod ei eilio a bod y Cadeirydd o'r farn nad yw'r eitem wedi'i thrafod ddigon ac na ellir ei thrafod yn rhesymol ar yr achlysur hwnnw, bydd y Cadeirydd yn galw am bleidlais ar y cynnig gweithredol heb roi i gynigiwr y cynnig gwreiddiol yr hawl i ymateb.

26A TEYRNGEDAU A CHYDNABYDDIAETH

Gellir derbyn teyrngedau a chydnabyddiaeth fel a ganlyn:

(i) Marwolaeth Cynghorwyr presennol – Mae gan y Cadeirydd ddisgresiwn i wahodd arweinwyr grŵp neu siaradwr enwebedig arall o bob grŵp ac Aelod/au Annibynnol i dalu teyrnged;

(ii) Marwolaeth cyn Arglwydd Faer – Bydd y Cadeirydd yn gwneud cyhoeddiad ac yn talu teyrnged; a

(iii) Marwolaeth cyn Gynghorydd – Bydd y Cadeirydd yn gwneud cyhoeddiad yn unig.

Bydd gan y Cadeirydd ddisgresiwn i gyhoeddi tawelwch o funud.

27 RHEOLAU CYFFREDINOL TRAFODAETHAU

(a) Oni bai bod gweithdrefnau eraill yn y Rheolau hyn ar gyfer materion, bydd rheolau trafodaethau yn berthnasol i ffordd mae busnes y Cyngor yn cael ei gyflawni.

(b) Caiff yr Aelodau siarad yn Gymraeg neu yn Saesneg.

(c) Ni cheir gwneud araith ar ôl i'r cynigiwr gynnig cynnig oni bai bod y cynnig wedi'i eilio. Gallai'r Cadeirydd alluogi'r cynigiwr i esbonio diben y cynnig os yw'n credu bod hynny'n briodol. Bydd gan gynigiwr y cynnig yr hawl i wneud yr araith gyntaf mewn perthynas â'r cynnig y mae wedi'i gynnig.

(d) Wrth eilio cynnig neu ddiwygiad, caiff Aelod gadw ei araith tan nes ymlaen yn y drafodaeth.

(e) Oni bai bod hysbysiad o'r cynnig eisoes wedi'i roi, gall Cadeirydd ei gwneud yn ofynnol iddo gael ei gyflwyno'n ysgrifenedig i'r Cadeirydd cyn iddo gael ei drafod.

(f) Rhaid i areithiau gael eu cyfeirio at y cwestiwn sy'n cael ei drafod neu at esboniad personol neu bwynt o drefn ac osgoi Busnes Amherthnasol (fel y diffinnir yn Rheol 35).

(g) Gall cynigwyr cynigion neu adroddiadau siarad am hyd at chwe munud. Oni bai y nodir fel arall yn y Rheolau hyn, ni all unrhyw araith arall fod yn fwy na thair munud heb ganiatâd y Cadeirydd.

(h) Oni bai bod y Cadeirydd o'r farn bod amgylchiadau eithriadol yn bodoli, ni all Aelod sydd wedi siarad ar fater siarad eto tra bod y pwnc yn cael ei drafod.

(i) Ar unrhyw adeg cyn dechrau cyfarfod y Cyngor, gall pob un o'r grwpiau gwleidyddol, trwy eu llefaryddion enwebedig, roi i'r Cadeirydd restr o eu siaradwyr â blaenoriaeth mewn perthynas ag unrhyw un neu fwy o eitemau agenda. Heb niweidio disgresiwn y Cadeirydd (dan Reol 7(b)), ac ar yr amod y cydymffurfir â Rheolau Gweithdrefn Cyfarfodydd y Cyngor, bydd y Cadeirydd yn ymdrechu i alluogi'r Aelodau wedi'u henwi i siarad yn y drafodaeth berthnasol yn y drefn wedi'i blaenoriaethu.

28 PENDERFYNIADAU A CHYNIGION BLAENOROL

Cynnig i ddiddymu penderfyniad blaenorol

(a) Ni ellir cymeradwyo cynnig neu ddiwygiad i ddiddymu penderfyniad mewn cyfarfod y Cyngor o fewn y chwe mis diwethaf oni bai bod yr hysbysiad o gynnig wedi'i lofnodi gan o leiaf ugain Aelod ac un.

Cynnig sy'n debyg i un a wrthodwyd yn flaenorol

(b) Ni ellir cymeradwyo cynnig neu ddiwygiad sy'n debyg i un a wrthodwyd mewn cyfarfod y Cyngor o fewn y chwe mis diwethaf oni bai bod yr hysbysiad o gynnig neu ddiwygiad wedi'i lofnodi gan o leiaf ugain Aelod ac un. Ar ôl delio â'r cynnig neu ddiwygiad, ni all unrhyw un gynnig cynnig neu ddiwygiad tebyg am chwe mis.

<u>Rhan 4 – Darpariaethau Cyffredinol</u>

29 PLEIDLEISIO

Mwyafrif

(a) Oni bai bod y Cyfansoddiad hwn neu'r gyfraith yn darparu fel arall, bydd unrhyw fater yn cael ei benderfynu gan fwyafrif syml o'r Aelodau hynny sy'n pleidleisio ac yn bresennol ar yr adeg y cyflwynwyd y cwestiwn.

Pleidlais fwrw'r Cadeirydd

(b) Ac eithrio pan fo pleidlais dan Reolau (e) a (f) isod, os oes nifer cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw.

Dull Pleidleisio

(c) Mewn amgylchiadau arferol, bydd y pleidleisio'n cael ei wneud yn electronig. Ar ddiwedd y bleidlais, bydd y Clerc yn datgan a yw'r cynnig neu'r argymhelliad yn cael ei dderbyn ai peidio; a bydd enwau'r rhai sy'n pleidleisio o blaid, yn erbyn neu'n ymatal rhag pleidleisio yn cael eu cofnodi'n electronig a'u cynnwys yn y cofnodion.

(d) Os yw'n ymddangos bod mater yn annadleuol ac na dderbynnir gwrthwynebiad gan unrhyw Aelod, caiff y Cadeirydd ddatgan bod y cynnig neu'r argymhelliad i'w dderbyn. Fodd bynnag, os oes unrhyw wrthwynebiadau, bydd y Cadeirydd yn cychwyn pleidlais.

Pleidleisio ar benodiadau ac eithrio penodiadau cyflogeion

(e) Os oes un swydd (mewn corff neu sefydliad) i gael ei llenwi gan enwebai'r Cyngor a bod mwy nag un person yn cael ei enwebu ar gyfer y swydd honno yna caiff y swydd ei llenwir gan y person â'r nifer uchaf o bleidleisiau.

(f) Os oes dwy neu fwy o swyddi (mewn corff neu sefydliad) i gael eu llenwir gan enwebeion y Cyngor a bod nifer yr enwebiadau'n fwy na nifer swyddi o'r fath bydd pob Aelod o'r Cyngor yn gallu pleidleisio unwaith am bob swydd o'r fath (ond ceir pleidleisio ond unwaith ar gyfer pob enwebai) a'r personau sydd wedi cael mwy o bleidleisiau gaiff eu penodi i nifer y swyddi sydd ar gael.

Pleidleisio ar benodiadau cyflogeion

(g) Os bydd mwy na dau ymgeisydd ar gyfer penodiad ac nad yw unrhyw ymgeisydd yn cael pleidlais fwyafrif ar y bleidlais gyntaf, caiff yr ymgeisydd gyda'r nifer lleiaf o bleidleisiau ei ddileu ac ni fydd yn rhan o bleidlais arall. Caiff y broses hon ei hailadrodd nes y caiff ymgeisydd bleidlais fwyafrif. Os caiff mwy nag un ymgeisydd yr un nifer o bleidleisiau a hynny yw'r nifer lleiaf o bleidleisiau wedi'u cael, bydd pleidlais i benderfynu ar yr ymgeisydd i'w ddileu o bleidleisiau yn y dyfodol. Os caiff nifer cyfartal o bleidleisiau eu cael ar y cam hwn, bydd gan y Cadeirydd bleidlais fwrw.

(h) Bydd gan y Cadeirydd bleidlais fwrw ond yn yr amgylchiadau a nodir yn y paragraff blaenorol.

30 COFNODION

Llofnodi'r cofnodion

(a) Bydd y Cadeirydd yn llofnodi cofnodion yr achosion yn y cyfarfod nesaf (oni bai ei fod yn Gyfarfod Anghyffredin). Bydd y Cadeirydd yn cynnig bod cofnodion y cyfarfod diwethaf yn cael eu llofnodi fel cofnod cywir. Yr unig ran o'r cofnodion y gellir eu trafod yw eu cywirdeb.

Ffurf cofnodion

(b) Mater i'r Swyddog Perthnasol fydd ffurf y cofnodion ond byddant yn cynnwys:-

(i) yr holl gynigion a diwygiadau yn eu hunion ffurf a'r drefn y'u rhoddwyd ynddi gan y Cadeirydd;
(ii) ymatebion a roddwyd i Gwestiynau Llafar; a
(iii) chwestiynau ac atebion ysgrifenedig (fel y cyfeirir atynt yn Rheol 17).

31 PRESENOLDEB

(a) Ystyrir bod aelodau'n bresennol mewn cyfarfod lle maent yn mynychu'r cyfarfod hwnnw naill ai'n gorfforol yn y man a bennir ar wŷs y cyfarfod neu o bell, drwy feddalwedd fideo-gynadledda sy'n galluogi pobl nad ydynt yn yr un lle i siarad â'i gilydd a chael eu clywed ganddynt ac i weld a chael eu gweld gan ei gilydd.

(b) Rhaid i bob Aelod sy’n bresennol yn ystod y cyfarfod corfforol cyfan neu ran ohono gofnodi’n gywir ei bresenoldeb ar y cofnod presenoldeb a ddarperir ar y diben hwnnw.

(c) Bydd unrhyw Aelodau sy'n mynychu'r cyfarfod yn cael eu cofnodi'n electronig drwy feddalwedd y cyfarfod, a rhaid iddynt adael y cyfarfod os na fyddant yn bresennol am unrhyw gyfnod estynedig yn ystod y cyfarfod.

32 DARLLEDU A CHOFNODI CYFARFODYDD YN ELECTRONIG

(a) Bydd cyfarfodydd y Cyngor yn cael eu gwe-ddarlledu wrth iddynt gael eu cynnal, yn unol â’r Protocol Gwe-ddarlledu (a gynhwysir yn Rhan 5 y Cyfansoddiad), fel y gall aelodau o'r cyhoedd nad ydynt yn bresennol yn y cyfarfod weld a chlywed y trafodion. Bydd y gwe-ddarllediad ar gael yn electronig ar wefan y Cyngor am gyfnod o 12 mis ar ôl y cyfarfod.

(b) Caniateir ffilmio, recordio a defnyddio cyfryngau cymdeithasol eraill yn ystod cyfarfodydd y Cyngor, ar yr amod:

- (i) (i) nad yw’r recordiad na'r trosglwyddiad yn achosi unrhyw aflonyddwch na thynnu ei sylw at drefn dda a’r ffordd y mae’r cyfarfod yn rhedeg;
- (ii) (ii) bod hysbysiad wedi'i roi (ar agenda'r cyfarfod ac ar arwyddion y tu allan i'r cyfarfod) fel bod pawb sy'n bresennol yn y cyfarfod yn cael gwybod y gallant gael eu recordio ac wrth fynychu'r cyfarfod ystyrir eu bod yn cydsynio â hyn;
- (iii) bod rhaid i unrhyw recordiad fod yn agored, nid yn gudd;
- (iv) na chofnodir na throsglwyddir unrhyw drafodion sy'n ymdrin ag unrhyw wybodaeth wedi’i heithrio neu wybodaeth gyfrinachol;
- (v) y bydd gan y Cadeirydd ddisgresiwn, yn amodol ar ystyriaeth briodol o unrhyw sylwadau a chyngor cyfreithiol perthnasol, i wahardd cofnodi neu eithrio unrhyw un yr ystyrir yn rhesymol ei fod yn torri'r rheolau hyn; a
- (vi) bod y person sy'n gwneud y recordiad neu'r trosglwyddiad yn llwyr gyfrifol am gydymffurfio â'r holl rwymedigaethau cyfreithiol sy'n deillio o'u gweithredoedd.

33 ATAL A DIWYGIO RHEOLAU GWEITHDREFN Y CYNGOR

Atal

(a) Gellir atal unrhyw o Reolau Gweithdrefnau’r Cyngor hyn neu bob un ohonynt ac eithrio Rheol 29 drwy gynnig â hysbysiad neu heb hysbysiad os yw o leiaf hanner nifer yr Aelodau’n bresennol.

Diwygio

(b) Caiff unrhyw gynnig i ychwanegu, amrywio neu ddiddymu Rheolau Gweithdrefn y Cyngor hyn, pan gaiff ei gynnig a’i eilio, ei ohirio heb drafodaeth tan gyfarfod cyffredin nesaf y Cyngor.

34 CYNGOR SWYDDOGION

(a) Dylai unrhyw adroddiad sy'n cael ei gyflwyno i'r Cyngor iddo benderfynu arno gynnwys yr holl gyngor angenrheidiol i alluogi'r Aelodau i wneud penderfyniad. Caiff adroddiadau eu cylchredeg cyn y cyfarfod ac os oes angen eglurhad ar Aelod ar fater sy'n ymwneud â'r adroddiad, dylid ceisio hwn cyn y cyfarfod.

(b) Bydd cyngor pellach gan swyddogion ond ar gael yng nghyfarfod y Cyngor gyda chaniatâd y Cadeirydd, mewn ymgynghoriad â'r Prif Weithredwr. Os oes angen mwy o gyngor ariannol neu gyfreithiol manwl, dylid gohirio'r cyfarfod.

35 DEHONGLIAD

(a) Yn y Rheolau hyn bydd gan y geiriau canlynol yr ystyron canlynol.

Mae *"Busnes Perthnasol"* yn golygu materion:

(i) Materion y mae gan y Cyngor gyfrifoldeb drostynt neu sy'n galw ar lywodraeth ganolog neu gorff cyfrifol arall i gymryd, neu ymatal rhyag, rai camau penodol mewn perthynas â phwerau neu gyfrifoldebau'r Cyngor; ac
(ii) Sy'n effeithio'n sylweddol ar les ardal weinyddol y Cyngor a/neu ddinasyddion Caerdydd (neu grŵp sylweddol ohonynt).

Mae *"Busnes Amhriodol"* yn golygu materion:

(i) ddim yn Fusnes Perthnasol;
(ii) sy'n ddifenwol, disylwedd neu ymosodol;
(iii) sydd angen gwybodaeth wedi'i heithrio neu wybodaeth gyfrinachol; neu
(iv) sy'n ymwneud ag amgylchiadau personol neu ymddygiad unrhyw swyddog ac Aelod neu amodau gwasanaeth cyflogeion; neu
(v) sy'n ymwneud ag unigolyn, grŵp penodol neu fusnes neu amgylchiadau penodol y cwestiynwr ei hun; neu
(vi) sy'n tu hwnt i bwerau cyfreithiol y Cyngor neu sy'n anghyfreithlon.

Ystyr *"o bell"* neu *"drwy ddulliau o bell"* yw o leoliad ffisegol gwahanol sydd wedi ei gysylltu drwy blatfform cyfarfod ar-lein.

Mae *"Diwrnod Gwaith"* yn golygu diwrnod gwaith arferol yng Nghymru pan fo banciau ar agor ar gyfer busnes arferol (er mwyn osgoi amheuaeth, ac eithrio penwythnosau a gwyliau cyhoeddus).

(b) Bydd unrhyw gyfeiriad at "yn ysgrifenedig" neu "ysgrifenedig" yn cynnwys e-bost.

(c) Bydd penderfyniad y Cadeirydd ar y dehongliad o'r termau hyn mewn perthynas â rhoi'r Rheolau hyn ar waith yn derfynol.

Crynodeb o Amserlen Cyfarfodydd y Cyngor (gan gymryd nad oes unrhyw wyliau cyhoeddus)

	Dydd	Camau Gweithredu Cyffredinol	Gweithdrefn ar gyfer Cwestiynau Llafar	Cwestiynau Ysgrifenedig		Cynigion Cyffredin
Llun	-13					9am – Dechrau'r Cyfnod Cyflwyno ar gyfer cyflwyno Cynigion Cyffredin
Maw	-12					
Mer	-11					
Iau	-10					
Gwe	-9			9am – Dyddiad cau ar gyfer gofyn cwestiynau i sicrhau bod ateb yn cael ei roi erbyn y cyfarfod.		5pm – Diwedd y Cyfnod Cyflwyno (dyddiad cau ar gyfer cyflwyno)
PENWYTHNOS						
Llun	-8					
Maw	-7	5pm – Dyddiad cau ar gyfer Cyflwyno Deisebau				
Mer	-6	5pm – Dyddiad cau ar gyfer Cyflwyno Cwestiynau Cyhoeddus				
Iau	-5	Dyddiad cau ar gyfer cyflwyno Papurau Gwyrdd				
Gwe	-4	Cylchredeg Gwŷs ac Agenda				
PENWYTHNOS						
Llun	-3					
Maw	-2		12.00pm – Dyddiad cau ar gyfer Cyflwyno Cwestiynau Llafar			5pm – Dyddiad cau ar gyfer cyflwyno diwygiadau i Gynigion Cyffredin
Mer	-1	9am – Dyddiad cau ar gyfer cyflwyno diwygiadau i adroddiadau				
Iau	**0**	**Cyfarfod y Cyngor**		12.00pm – Cylchredeg copïau ysgrifenedig o gwestiynau ac atebion drwy e-bost		
Gwe	1					
PENWYTHNOS						
Llun	2					
Maw	3					
Mer	4					
Iau	5	Cylchredeg copi ysgrifenedig o Gwestiynau/Atebion Llafar				

Diweddariad 5 Mai 2022